

INHOUD

Samen tegen Armoede – het project in het kort

Armoede in Polen – korte samenvatting

Kick-off in Rzeszów

Spanish Confederation of Education and Training Centers (CECE)

Mittetulundusühing MITRA

Centro Servizi per il Volontariato – V.S.S.P.

Het recht op bescherming tegen armoede en sociale uitsluiting

Consortiul International Lectura si Scrierea pentru Dezvoltarea Gandirii Critice

Leido ... in het kort ...

Together
Against
Poverty

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission and the National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

HET PROJECT WORDT UITGEVOERD DOOR EEN CONSORTIUM VAN ZES PARTNERS:

- Center for Education and Enterprise Support Association – Poland (coordinator)
- Confederación Española de Centros de Enseñanza – Spain
- Mittetulundusühing MITRA – Estonia
- Centro Servizi per il Volontariato Sviluppo e Solidarietà in Piemonte – Italy
- Consorțiul Internațional Lectura și Scrierea pentru Dezvoltarea Gandirii Critice – Romania
- Stichting LEIDO – the Netherlands

TOGETHER AGAINST POVERTY – HET PROJECT IN HET KORT

Het project is het resultaat van de vastgestelde kloof tussen de daadwerkelijke behoefte van mensen die behoren tot beide groepen. Deze kloof is het resultaat van een onbegrip ten aanzien van het risico dat armoede en sociale uitsluiting met zich meebrengt zonder adequate ondersteuning. De belangrijkste opbrengsten worden gekoppeld aan gerichte acties in twee fases van het project. In de eerste fase wordt een gedegen onderbouwd onderzoek verricht naar armoede en sociale uitsluiting, aangevuld met een onderzoek naar sociale zekerheidssystemen. Deze acties zullen naar verwachting de volgende zaken opleveren:

Onderzoeksrapport over armoede

Onderzoeksrapport over het functioneren van sociale zekerheidssystemen

Deze fase loopt van 01/09/2014 tot 31/08/2015.

De tweede fase houdt in de ontwikkeling van een trainingsmethode, met workshops voor de twee doelgroepen. De resultaten van deze van fase zijn:

Methodologie voor het geven van workshops gericht op groepen met mensen die risico lopen op armoede en sociale uitsluiting;

Methodologie voor het geven van workshops die gericht zijn op beleidsmakers en degenen die betrokken zijn bij de politiek rond sociale zaken

Deze fase loopt van 01/09/2015 tot 31/08/2016.

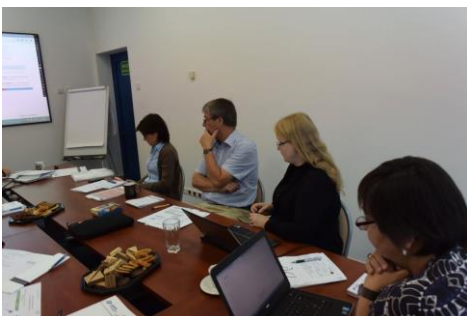

Het hoofddoel van het project is het voorkomen van armoede door middel van het ontwikkelen en implementeren van onderwijsinstrumenten die geschikt zijn voor de twee doelgroepen van het project:

1) zij die het meest kwetsbaar zijn voor armoede en sociale uitsluiting (zoals werklozen, mensen met een lage opleiding, een-ouder-gezinnen of grote gezinnen)

2) politici en degenen die de besluiten nemen over zaken ten aanzien van de strategie rond sociale zaken

---

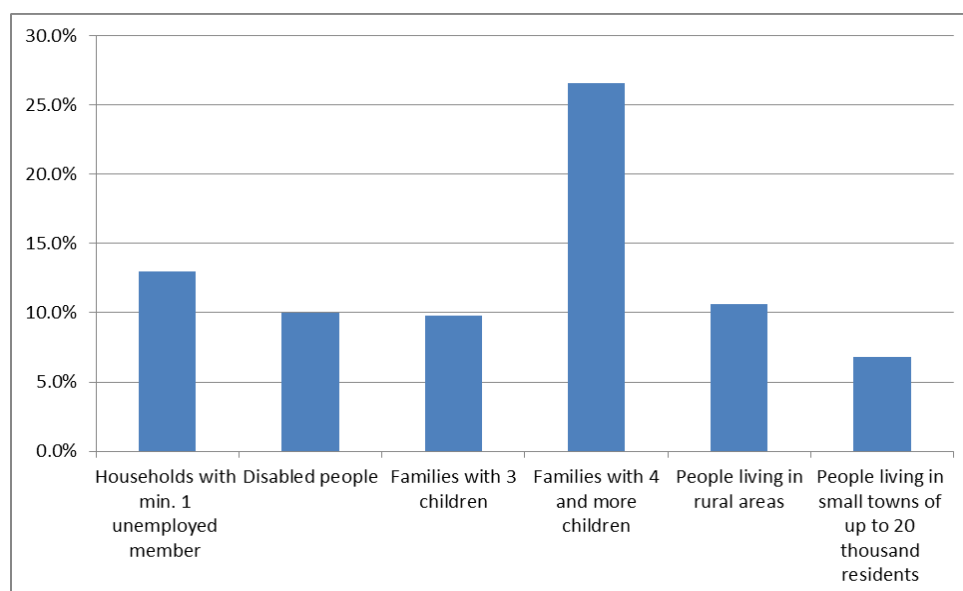
ARMOEDE IN POLEN – EEN KORT OVERZICHT

De statistische onderzoeken door de ‘Central Statistical Office’ tonen aan dat groepen die het meest kwetsbaar zijn voor armoede in Polen de huishoudens zijn met de volgende indeling in groepen:

- werklozen (speciaal als het hoofd van het gezin laag opgeleid is),
- gehandicapt,
- grote gezinnen.

Het hoge percentage dat geldt voor extreme armoede heeft vooral te maken met de mensen die leven op het platteland, in dorpen en kleinere steden met minder dan 20.000 inwoners [1].

Figuur 1 geeft de relevante gegevens:

Figuur 1. De groepen die het meest kwetsbaar zijn voor armoede, in Polen

Bron: *Poverty in Poland according to research of GUS*, Ed. GUS, Warsaw 2013.

De resultaten van onderzoek naar sociale cohesie wijzen erop dat::

15.1% van de huishoudens is geraakt door armoede op basis van het inkomen (gezin met inkomen minder dan 60% van het gemiddelde inkomen, de mediaan van alle inkomens),

13.5% van de huishoudens is geraakt door armoedige leefomstandigheden (de betreffende index houdt rekening met woonomstandigheden, waardevermindering van basisbehoeftes en roerende en niet-roerende spullen),

15.9% van de huishoudens is geraakt door wisselende en onregelmatige inkomsten (de betreffende index houdt rekening met de subjectieve meningen van huishoudens, gelet op hun materiele status, vermogen en feiten betreffende budgettaire problemen).

Het multidimensionale risico op armoede (gelet op alle drie de vormen van armoede) was aanwezig bij 4.6% van de huishoudens.

Dit analyserende hebben we ontdekt dat:

- Armoede vanwege inkomen bedreigt het meest mensen tussen 16 en 24 jaar (18.4%),
- Armoede vanwege leefomstandigheden bedreigt het meest mensen tussen 65 en 74 jaar (18%),
- Armoede vanwege gebrek aan een regelmatig inkomen bedreigt het meest mensen tussen 55 en 64 jaar (19%).

Dit fenomeen analyserend naar woonplaats, vonden we:

- Lage inkomsten hebben effect op armoede: bij 10.7% van inwoners in steden en 23.7% op het platteland;
- Armoede heeft effect op de leefomstandigheden van 11.5% van de mensen in de steden en 17.7% op het platteland;
- Wisselende inkomsten hebben effect op 15.7% van de inwoners van steden en 16.4% op het platteland.

Bronnen:

[1] *Economic poverty in Poland in 2013. (Based on household budget survey), signal information, CSO Research Department of Social and Living Conditions, 2014, p. 3.*

[2] *Poverty in Poland according to research of GUS, Ed. GUS, Warsaw 2013, p. 49, 56.*

KICK-OFF OVERLEG IN RZESZÓW

De eerste vergadering in het kader van het TAP-project, onder de regeling van Erasmus+, vond plaats op 7 en 8 oktober in Rzeszow. Het overleg werd bijgewoond door vertegenwoordigers van alle partners in het project. De eerste dag was gewijd aan de discussie over de belangrijkste zaken binnen het project. De partners spraken over het plan van aanpak voor de implementatie van het onderzoek naar armoede en het functioneren van nationale modellen en systemen rond sociale uitsluiting. Ze presenteerden eerder behaalde resultaten ten aanzien van uitgevoerde onderzoeken.

Op de tweede dag werd er door de partners gesproken over het projectmanagement, de monitoring, de evaluatie en de disseminatie van de projectuitkomsten. Er is een pagina op Facebook aangemaakt:

<https://www.facebook.com/TAPPLROESEENLIT?fref=ts>. Dit is een van de kanalen waarlangs actuele informatie over het project en de activiteiten zullen worden gepubliceerd.

According to the sources of income, all three forms of poverty threaten households living on other social benefits and pensions. Respectively, for these sources of income:

- income poverty threatens to 71.3% and 37.6%, respectively,
- poor living conditions threaten 57.7% and 30.2%, respectively
- income poverty imbalances threaten 57.6% and 34.4%, respectively.

Single parents are also exposed to a high degree to each of these forms of poverty: income-related (27.5%), living condition-related (24.5%) and poverty related to the lack of a balanced budget (34.3%). Similarly, married couples with 3 or more children are exposed to these forms of poverty (39%, 20.7% and 23.3%, respectively). These indicators increase when in the household, in addition to children, there are other dependents as well [2].

SPANISH CONFEDERATION OF EDUCATION AND TRAINING CENTERS (CECE)

De Spanish Confederation of Education and Training Centers (CECE) is een non-profit werkgevers- en beroepsorganisatie, opgericht in 1977. Men vertegenwoordigt een brede onderwijssector in Spanje van basisschool tot universiteit. De leden zijn Onderwijs- en Training Centra - meer dan 5000.

De rol van CECE als organisatie is: het managen van het updaten van onderwijskundige overeenkomsten; onderhandelen rond collectieve arbeidsovereenkomsten; vertegenwoordigen van de sector in collegiale besturen; vertegenwoordigen van de organisatie in de Spaanse werkgeversorganisatie (CEOE); vervullen van een actieve rol in een aantal internationale organisaties en contacten onderhouden met de publieke onderwijs-authoriteiten.

CECE is lid van de volgende internationale organisaties: EFVET (European Forum for Technical and Vocational Education and Training), ESHA (European School Headmaster Association) en ECNAIS (European Council of National Associations of Independent Schools).

CECE verleent ondersteuning aan de leden op vijf gebieden: (1) organiseren van LLL-cursussen voor leraren; (2) implementatie van technologische innovaties voor de leden; (3) internationale relaties voor de leden; (4) assistentie bij de implementatie van het EFQM Excellence Model in de instellingen; (5) consultancy rond wetgeving voor de instellingen die lid zijn.

Het onderwijskundig profiel van CECE is verbreed met de oprichting van de Stichting (Fundación) Ángel Martínez Fuertes in 1996 die zich richt op activiteiten rond sociale betrokkenheid door training van werkloze mensen, mensen ouder dan 45 jaar, gehandicapten,, immigranten, etc.

CONTEXT

Volgens het meest recente rapport: *7th Report about social exclusion in Spain* dat verscheen op 28 oktober 2014 via Caritas Spain, zit 22% van de huishoudens onder de armoedegrens en nog eens 30% dreigt eronder te geraken. De Spaanse Rooms-Katholieke Kerk heeft aandacht gevraagd voor het gevaar dat 11 miljoen mensen bedreigt, om onder de armoedegrens terecht te komen, wetende dat er rond de 30.000 daklozen zijn in het land. 580.000 Spanjaarden, zo'n 3,3% van de gehele bevolking, heeft sowieso geen enkel inkomen.

Burgers gebruiken 34% van hun budget voor hun hypotheek en 7% van de bevolking is niet in staat om de huishoudelijke kosten te betalen.

In 2010 daalde de armoedegrens verder naar 7.800 euro per jaar, hetgeen 200 euro minder is dan het jaar ervoor. Caritas verwachtte toen dat de situatie nog erger zou gaan worden.

Spanje kent van alle Europese landen een van de hoogste armoedecijfers, tot 21.8% van de bevolking - terwijl Europa een gemiddelde kent van 16.4%. Alleen Roemenië en Letland gaan Spanje voor op de lijst.

Contact

Spanish Confederation of Education and Training Centers (CECE)

Marqués de Mondéjar, 29-31, 1^a planta - 28028 Madrid

www.cece.es

Inés Alonso

departamento.europa@cece.es

Mittetulundusühing MITRA is een non-governmentele organisatie, opgericht binnen Estland in 2012 door vrijwilligers met ervaring in Europese projecten zoals Youth in Action, NordPlus, EuropeAid, DAPHNE, Grundtvig en Leonardo da Vinci Partnership. Een van de doelen van MITRA is om mensen met weinig kansen – werklozen, nationale minderheden, laag opgeleiden en mensen zonder een beroepsgerichte opleiding – in hun werkzame leven te motiveren om verder te leren en sociale uitsluiting te voorkomen.

MITRA werkt met deze doelgroepen op lokaal, nationaal en Europees niveau. Mittetulundusühing MITRA organiseerde Youth in Action: "European Citizenship Education: Meanings, Understandings and Actions", een trainingsprogramma, van 12 tot 21 augustus 2013 Narva-Jõesuu, Estland. Deze cursus bood interculturele ervaring rond onderwijs aan 27 jongeren en jeugdwerkers van 14 organisaties uit Europa en direct daarbuiten. Het project ondersteunde de actieve betrokkenheid van jongeren met weinig ontplooiingsmogelijkheden – de meeste ervan kwamen van het platteland en niet-stedelijke gebieden en uit sociaal achtergestelde groepen, en ook immigranten alsmede vertegenwoordigers van nationale minderheden.

MITRA organiseerde het project Erasmus+ KA1 "European Citizenship: learn and act" voor jeugdwerkers uit drie Baltische staten en drie landen rond de Kaukasus van 23 tot 30 juli en 1 tot 8 september 2014, in Nelijärve, Estland.

Contact:

Pavel Smulski, MITRA president,
paul_smulski@hotmail.com

Ruta Pels, project manager,
ruta.pels@mail.ru

IEDERE VIJFDE PERSOON IN ESLAND LEEFT IN RELATIEVE ARMOEDE

Volgens de Estlandse statistieken leefde in 2012 zo'n 18.7% van de Estlandse bevolking in relatieve armoede en 7.3% in absolute armoede. Het overall-percentage van mensen die leven in relatieve armoede, is gestegen met 1.2 procentpunten vergeleken met vorig jaar, maar het aantal mensen die in absolute armoede leven, is gedaald met 0.8 procentpunten.

Het inkomen van de bevolking is gedaald, maar ondanks dit is tegelijkertijd de inkomensongelijkheid gestegen. Sociale uitkeringen (staatsuitkeringen en pensioenen) hebben geholpen bij het voorkomen van het vervallen in armoede; als ze zouden meegenomen in het inkomen, zou het risico op relatieve armoede 39.6% zijn en op de absolute armoede 31.3%.

Een individu wordt beschouwd als iemand die risico op armoede loopt, als het inkomen onder de 329 euro is (299 euro in 2011, en zijnde in absolute armoede als het maandelijkse inkomen beneden de 196 euro ligt (186 euro in 2011). In 2012 bleken de verschillen in inkomen tussen de armste en rijkste mensen een factor 5,5 te zijn. De formele werkloosheid was 10,2% in 2012 10,2% en 10,9% in 2013.

CENTRO SERVIZI PER IL VOLONTARIATO – V.S.S.P.

Vrijwilligers Ondersteunings Center V.S.S.P. is een non-profit organisatie (lid van de National Coordination of Service Centres CSVnet), gevestigd in Turijn in het noorden van Italië. Men bestaat sinds 1997 en verricht werkzaamheden op basis van nationale regelingen voor vrijwilligers (L n. 266 - 11th August 1991; M.D. - 8th October 1997).

Contact

**Centro Servizi per il
Volontariato V.S.S.P.**

Via Giolitti, 21

10123 Torino

800/590000

www.vssp.it

Nicolò Triacca

triacca@vssp.it

V.S.S.P. biedt gratis diensten aan zoals training, consultancy (advies) en hulp bij het opzetten van plannen door de vrijwilligersorganisaties in de provincie Turijn. Het stuurt een netwerk aan met meer dan 1000 non-profit associaties, door ze te voorzien van alle instrumenten die nodig zijn om hun doelen te bereiken.

V.S.S.P.'s visie is een toekomst waarin de onderscheidende aspecten van vrijwilligerswerk – vrij en vrijgevig, wederkerig en met vertrouwen, passie en spirit bij het nemen van initiatieven, verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar – een leidraad vormen voor individuele en collectieve uitdagingen. De missie is het trainen en ondersteunen van vrijwilligers om ze in staat te stellen kansen te grijpen en voor zichzelf een ontwikkelpad uit te zetten. Om deze reden ontwikkelt V.S.S.P. projecten om de interesse te vergroten in vrijwilligerswerk alsmede maatwerk te creëren voor scholing gericht op de specifieke behoeftes van vrijwilligers.

ARMOEDE IN ITALY

In 2013 was het verschijnsel relatieve armoede stabiel in alle geografische gebieden. Het relatieve armoedecijfer was 12.6%, en dat voor de absolute armoede 7.9%.

Absolute armoede steeg van 6.8% naar 7.9% (te wijten aan de stijging in het zuiden en op de eilanden van 9.8% naar 12.6%).

In het zuiden en op de eilanden, alwaar de absolute armoede steeg, gold dat ook voor de relatieve armoede: van 21.4% naar 23.5%. De grens voor relatieve armoede voor een tweepersoonshuishouden was 972.52 euro (ongeveer 18 euro minder vergeleken met de drempel in 2012). De relatieve armoede in 2013 verslechterde voor huishoudens met vier of vijf leden, vooral voor partners met twee kinderen (van 17.4% naar 20.4%), zeker als de kinderen nog minderjarig zijn (van 20.1% naar 23.1%). (Bron: ISTAT)

HET RECHT OP BESCHERMING TEGEN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

Armoede kan niet worden bestreden zonder het hebben van bepaalde rechten

---

Het jaarlijkse event georganiseerd door de [Conference of INGOs](#) op 17 oktober, de [International Day for the Eradication of Poverty](#), vond plaats in Turijn. Het event was gekoppeld aan de 'Top-Conference on the European Social Charter' dat werd gehouden op 18 en 19 oktober en waarbij de discussie zich richtte op Artikel 30 van de 'European Social Charter': Iedereen heeft recht op bescherming tegen armoede en sociale uitsluiting.

Mensen die in armoede leven, namen deel aan de bijeenkomst en deelden hun ervaringen en 'hoop'. De President van de Federatie van INGO's bracht de uitkomsten ervan in bij de Conferentie op 18 oktober, voor topmanagers.

De agenda voor deze dag kende drie delen; in de ochtend waren er speeches van **Jean-Marie Heydt** – President van de Federatie van INGO's en werkzaam voor de Council of Europe, **Salim Muslumov** – Minister voor Werk en Sociale Bescherming van de Bevolking in Azerbaidjan, als voorzitter van het 'Committee of Ministers of the Council of Europe', **Gabriella Battaini-Dragoni** – Deputy Secretary General van de Council of Europe en **Elide Tisi** – Vice-burgemeester van Turijn.

De deelnemers waren belangrijke stafleden, vrijwilligers en mensen die maatschappelijke organisaties en publieke overheden vertegenwoordigden

Vier parallel workshops werden gehouden, met betrekking tot verschillende onderwerpen gelinkt aan armoede. Een stafmedewerker van V.S.S.P. woonde de conferentie bij en was actief betrokken bij workshop 4: «Think, decide and act together against poverty» geleid door de **International Movement ATD Fourth World**. De workshop werd ingeleid door twee mensen die behoren tot de Roma-gemeenschap in Rome. Zij vertelden over hun leefomstandigheden, de bedreigingen van armoede die ze tegenkomen, en over de sociale zekerheid die de overheid biedt. Tijdens de workshop onderstreepten de deelnemers de duidelijke link tussen het bestrijden van armoede en meer aandacht voor sociale en persoonlijke rechten. V.S.S.P. presenteerde de doelstellingen van het TAP-project en nodigde de mensen uit om het project te volgen omdat het direct is te koppelen aan sociale rechten en vechten tegen armoede.

In de middag werden de aanbevelingen van elke workshop plenair gedeeld, en is een lijst met verzoeken opgesteld voor de hoofdconferentie in het Regio Theater. Er kwamen vanuit de conferentie zes verzoeken en aanbevelingen. Hier drie ervan ([het document is hier beschikbaar](#)).

- Aan de centrale, lokale en regionale overheden: werk effectief samen om armoede te bestrijden en van vooringenomenheid en discriminatie uit – en zorg voor budgetten die nodig zijn voor basisactiviteiten;

- Aan organisaties en medewerkers op alle niveaus en gebieden (recht, zorg, onderwijs, werkgelegenheid, sociaal werk, enz.): houd je bezig met mensen die in armoede leven, op een manier die het gehele gebied van mensenrechten bestrijkt en de waardigheid respecteert van mensen;

- Aan alle publieke betrokkenen: geef aandacht aan en ondersteun succesvolle initiatieven die mensen in armoede ondernemen, samen met maatschappelijke organisaties.

The European Social Charter is a Council of Europe treaty signed in Turin on 18 October 1961, which safeguards day-to-day freedoms and fundamental rights: housing, health, education, employment, legal and social protection, freedom of movement for individuals, non-discrimination. The substance of the Charter was supplemented by a revised version in 1996.

Article 30

The right to protection against poverty and social exclusion.

With a view to ensuring the effective exercise of the right to protection against poverty and social exclusion, the Parties undertake:

- a. to take measures within the framework of an overall and co-ordinated approach to
- b. promote the effective access of persons who live or risk living in a situation of social exclusion or poverty, as well as their families, to, in particular, employment, housing, training, education, culture and social and medical assistance; to review these measures with a view to their adaptation if necessary.

RWCT
INTERNATIONAL
CONSORTIUM

CONSORTIUL INTERNATIONAL LECTURA SI SCRIEREA PENTRU DEZVOLTAREA GANDIRII CRITICE

Consortiul International Lectura si Scrierea pentru Dezvoltarea Gandirii Critice (in het Engels: Reading and Writing for Critical Thinking International Consortium – RWCT IC; zie www.rwctic.org) is een brede community voor onderwijsgeevenden die samenwerken over de grenzen van culturen heen. Het gaat om het versterken van het begrip ‘lesgeven en leren’ door leraren en leerlingen erbij te betrekken, met een kritische reflectie erop. We promoten kritisch denken over onderwijs dwars door de onderwijssystemen heen in de wereld. We definiëren kritisch denken als een *onafhankelijke, zelfstandige vorm van sociaal denken, iets dat begint met het stellen van vragen en het opwerpen van problemen, hetgeen onderbouwing met argumenten vraagt als het gaat om het benoemen van antwoorden en oplossingen*. Kritische denkers ontwikkelen hun eigen oplossingen met goede argumenten en overtuigende bewijzen. Ze erkennen dat er meerdere oplossingen kunnen zijn, en daarom streven ze ernaar te laten zien waarom de oplossingen van hun voorkeur logisch en praktisch zijn (Klooster, 2001).

De reden dat RWCT IC is betrokken bij dit project Together against Poverty (TAP) is dat we ons realiseren dat het verzorgen van uitstekend onderwijs aan iedereen nodig is – net zo als kritisch denken en lesgeven een bijdrage hieraan kan leveren – wetende dat de kansen op succes van academisch opgeleiden ook zodanig kunnen zijn dat armoede en sociale uitsluiting dreigen - en tegelijkertijd dat kwalitatief goed onderwijs invloed heeft op de kansen van een individu om uit de armoede te geraken en sociale uitsluiting te voorkomen. Bij de poging om de vicieuze cirkel rond armoede te doorbreken zien we kritisch denken binnen het onderwijs een sleutelrol hebben.

In de eerste voorbereidingsfase van TAP, hebben we gemerkt dat volgens het Roemeense Ministerie voor Werk (*Raport de cercetare privind economia socială în România din perspectivă europeană comparată, 2010*), los van de dimensies van armoede binnen de bevolking van het land, het profiel van mensen die worden geraakt dan wel gevoelig zijn voor armoede constant blijft:

- in termen van leeftijd: kinderen en jeugd onder 24 jaar;
- in termen van onderwijs: mensen die laag opgeleid zijn;
- in termen van bezigheden: de werklozen, de ‘huisvrouwen en –mannen’, en de zelfstandigen;
- in termen van omgeving: armoede is relatief te vinden op het platteland, buiten de steden
- in termen van etnische achtergrond: de Roma zijn tot zes keer meer kwetsbaar voor armoede dan de totale bevolking.

In aanvulling om het implementeren van de projectactiviteiten in Roemenie, onze belangrijkste rol is de expertise te gebruiken voor het ‘vertalen’ van de vastgestelde behoeftes van onze doelgroepen (groepen die kwetsbaar zijn en beleidsmakers) naar specifieke trainingsmogelijkheden en workshops zoals we die gaan ontwerpen. We kijken uit naar de samenwerking in het project en naar het leveren van bijdragen aan het welslagen van het TAP-project.

Contact:

Maria Kovacs, executive director

maria.kovacs@rwctic.org

Ariana-Stanca Vacaretu, project manager

ariana.vacaretu@vimore.com

LEIDO ... IN HET KORT ...

Leido is een nationaal opererend netwerk in Nederland. Het is betrokken bij 'levenlang leren', door het samenbrengen van mensen die vooral werkzaam zijn bij instellingen voor mbo (VET) en hbo (HPE) – teneinde ontwikkelingen rond LLL met elkaar te bespreken. In het kader daarvan worden allerlei activiteiten ontplooid en worden de uitkomsten van discussies worden gepubliceerd via rapporten, documenten en nieuwsbrieven, om zo de publieke mening te voeden.

Leido is opgericht in 1999. Het management van het netwerk en de werkgroepen wordt aangestuurd door personen die binnen het mbo en hbo werkzaam zijn (geweest). De leden, rond de 1500 mensen, werken als coordinatoren, leraren, programmamanagers, directeuren, studiebegeleiders, kwaliteitszorgmedewerkers, adviseurs, enz. Op deze wijze kan aan concrete zaken worden gewerkt, wetende dat problemen niet van de ene op de andere dag van oplossingen zijn te voorzien. Deze aanpak maakt Leido zonder meer uniek.

HET PROJECT EN 'THE NETHERLANDS'...

Contact

Leido
Postbus 15373
1001 MJ Amsterdam

Hans Daale
info@leido.nl
www.leidoacademy.nl

Het TAP-project is van groot belang voor ons, ondanks het feit dat Nederland een relatief rijk land is, met een systeem voor de sociale zekerheid dat goed werkt. Desondanks leeft 9% van de bevolking, volgens de internationale standaarden, in armoedige omstandigheden, soms 'verborgen'. En het zal in de komende jaren steeds moeilijker worden voor veel mensen, behorend tot de kwetsbare groepen. Als bewijs hiervan citeren we uit een artikel in het NRC Handelsblad.

Hoe gelijk is Nederland – kijkend naar de Gini index?

Geen land is gelijk en definities van inkomen en vermogen kunnen duidelijk verschillen. Kijk naar Nederland. Wat nemen we dan? Bruto inkomen of netto? Dat is nu net het verschil tussen de twee: er is sprake van een duidelijke herverdeling zichtbaar bij deze twee als het gaat om klein- en grootverdieners. Dan maar een andere maat gebruiken zoals het 'redelijke inkomen', of de standaardgrens die het CBS hanteert? Dat kan ook. De bijbehorende Gini indices voor dit type inkomen, kijkend naar de recente gegevens, zijn respectievelijk 0.33, 0.34, 0.28 en ongeveer 0.57. Maar wat zegt het ons?

Waar staan we?

Door de bank genomen duikt het beeld op dat Nederland als een 'gelijk' land wordt gezien, maar de ongelijkheid ligt op de loer. In 2010 was de Gini-coëfficiënt voor het netto inkomen 0.29. Dit is lager dan het gemiddelde voor geïndustrialiseerde landen, gelijk aan 0.32. Maar de kloof tussen de groot- en klein-verdieners is inderdaad groter aan het worden. De rijkste 10% bezit 61% van het vermogen, de armste 10% slechts 1%. (11 oktober 2014)

Maatregelen tegen armoede: 80 miljoen meer voor arme huishoudens

---

In de komende vier jaar gaat Amsterdam 20 miljoen euro extra uitgeven om mensen met een laag inkomen te ondersteunen. Op dit moment hebben 83.000 huishoudens recht op ondersteuning. Dat worden er 15.000 meer omdat de gemeente de grens voor armoede verhoogd van 110 naar 120 procent van het sociale minimuminkomen. Daarnaast is een gratis aanvulling op de zorgverzekering beschikbaar en wordt de identiteitskaart ook gratis voor mensen met een laag inkomen. Hiermee stijgt het armoedebudget naar 83 miljoen jaarlijks). (24 oktober 2014)